

Nederlandse *Mycologische* Vereniging

Maandjournaal Paddenstoelen Nummer 47 1 augustus 2025

Van de redactie

Het wisselvallige weer van de afgelopen tijd heeft kennelijk een stimulerende invloed gehad op het verschijnen van diverse soorten paddenstoelen. Een aangename verrassing na het droge voorjaar! We hebben er het artikel *Ruim aanbod van paddenstoelen in Wageningse bermen* aan gewijd. In dit artikel is ook informatie opgenomen over het determineren van russula's en de mogelijkheden om een opstapcursus of basiscursus paddenstoelen te volgen.

Verder in dit nummer aandacht voor diverse Natuurberichten en de Paddenstoel van de Maand augustus.

In de rubriek **Media** vindt u nieuws over binnenkort te verwachten boeken.

Hopelijk valt er de komende tijd nog meer regen, zodat we een spannende herfst tegemoet kunnen zien!

Wij wensen u weer veel leesgenoegen en succes met het zoeken naar paddenstoelen!

Carolien en Jan

Terugblik

2 juli De reusachtige Reuzenbovist

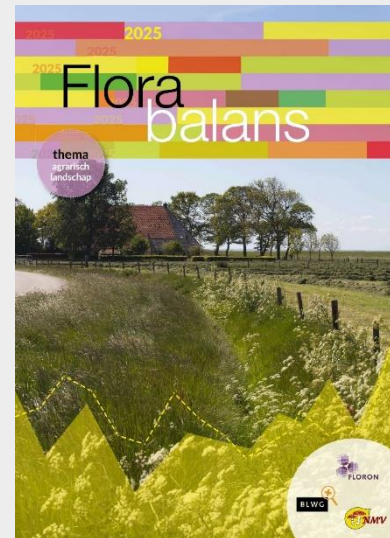
Het is de grootste stuifzwam van Nederland en je ziet hem niet snel over het hoofd. Er gaat zelfs een verhaal rond dat er ooit een dood schaap is gemeld, dat na controle een Reuzenbovist bleek te zijn! Hij verschijnt van juli tot eind september, dus als je komende tijd een voetbal of schaap in de wei denkt te zien liggen, kijk nog eens goed of het niet een paddenstoel is! Lees er meer over in dit [Natuurbericht](#).

Reuzenbovist (Marleen Alma)

4 juli Florabalans toont bedreigingen voor de wilde flora van het agrarisch landschap

De biodiversiteit op het platteland is de afgelopen decennia dramatisch teruggelopen. Landschaps-elementen als sloten, bermen en dijken vormen samen een 'mini-areaal', waarbinnen we met zijn allen ons best doen om de biodiversiteit van het agrarisch landschap te behouden. Hoe staat de wilde flora er hier nu voor? In de net verschenen derde editie van de Florabalans staan we stil bij enkele trends. In dit [Natuurbericht](#) kun je de derde editie van Florabalans downloaden.

16 juli Eendagsvliegen in het gazon

"Heeft het geregend?" Dat vragen veel mensen zich vaak af. Kijk de volgende keer eens in het gazon of je de Gazonvlekplaat of een Plooirokje kunt vinden, want die vertellen je het antwoord! Deze paddenstoelsoorten verschijnen na regen, vaak dezelfde dag al. Net zo snel als ze verschijnen, verdwijnen ze ook weer, want hun levenscyclus is soms maar 24 uur. Lees er meer over in [dit artikel](#).

Plooirokjes (Loe Giesen)

25 juli Basiscursus paddenstoelen: Draag ook bij aan natuuronderzoek!

Na twee succesvolle edities van de online Basis-cursus paddenstoelen, start op 29 augustus 2025 de derde editie. Na het afronden van de cursus kunnen deelnemers hun kennis inzetten voor paddenstoelenonderzoek en monitoring. Velen gaan aan de slag als vrijwilliger bij het Meetnet bospaddenstoelen. Lees meer over de cursus en hoe je je kunt aanmelden in [dit bericht](#).

Basiscursus paddenstoelen

- Start 29 augustus
- 13 uitgebreide lessen
- Huiswerkopdrachten
- Meld je nu aan!

13 weken boordevol informatie!

- Vergroot je **soortenkennis!**
- Leer **kenmerken** kennen & **determineren**
- Hoe **onderzoek** je een paddenstoel?
- Wat zijn goede **boeken, apps, websites?**
- Wat is optimaal **beheer** voor paddenstoelen?
- Leer hoe jij kunt bijdragen aan **natuuronderzoek!**
- Informatie over **giftigheid**.

30 juli Zomerse paddenstoelenexplosie!

Het is midden in de zomervakantie, maar bij paddenstoelenliefhebbers is van rust geen sprake. Dankzij de regen die afgelopen tijd op veel plaatsen gevallen is, laten de eerste paddenstoelen zich zien. Niet alleen kleine, zomerse paddenstoeltjes in het gazon, maar ook grotere, opvallende en prachtig gekleurde soorten, zoals Russula's. Lees er alles over in dit [Natuurbericht](#).

(Foto's: Ronald Morsink)

Ruim aanbod van paddenstoelen in Wageningse bermen *Jan Knuiman*

Na een periode van droogte waarbij het neerslagtekort naar recordhoogte leek op te lopen, waren er de afgelopen weken flink wat buienrijke dagen. Goed voor de paddenstoeltjes en voor de mensen die ernaar uitzien! Ook in Wageningen, waar ik woon, viel er de afgelopen tijd heel wat te zien. Vooral amanieten, russula's en boleten vielen daarbij op. Alle in dit artikel gepresenteerde paddenstoelen stonden in boomrijke bermen. Wageningen is gelegen in het overgangsgebied van Veluwe naar Betuwe en daardoor bestaat de bodem op sommige plaatsen uit zand en op andere plaatsen uit klei of zandige klei.

Amanieten

Amanieten vormen *ectomycorrhiza* met loofbomen en soms met naaldbomen. Naast de hieronder getoonde soorten die allemaal langs dezelfde laan met vooral eik, populier en berk stonden, werden ook enkele exemplaren van De Grijsze slanke amaniet gezien. De Vliegenschwam heeft zich nog niet laten zien; die verschijnt doorgaans wat later in het jaar.

Jonge Groene knolamaniet

Verregende Parelamaniet

Jonge Panteramanieten

Russula's

Ook russula's vormen *ectomycorrhiza* met loof- en naaldbomen. Nogal wat soorten hebben een voorkeur voor slechts één of enkele waardbomen. Ze zijn niet altijd bij een eerste aanblik op naam te brengen en dan is het noodzakelijk om meerdere uiterlijke kenmerken te onderzoeken en de naam van in de buurt staande bomen te noteren. En soms moet zelfs de microscoop eraan te pas komen. Een veel gebruikt hulpmiddel bij het op naam brengen van russula's is het *toversteentje* - een kristallijne vorm van ijzer(II)sulfaat. Bij het wrijven van een toversteentje over het steeltje kan een kleurverandering optreden naar roze/oranje of groen.

Jong en ouder exemplaar van de Vissige eikenrussula. Inzet bij de tweede foto: links, verkleuring met toversteentje; rechts met guaiac

Een van de braakrussula's

Ruwe russula uit het Renkums beekdal

Geelwitte russula

Een van de duifrussula's

Boleten

Ook boleten waren de afgelopen weken goed vertegenwoordigd in de Wageningse bermen. In Nederland komen ongeveer 75 soorten voor die op basis van DNA-onderzoek in "nieuwe" geslachten zijn ondergebracht. Bijvoorbeeld soorten uit het geslacht *Boletus* zijn thans uitgewaaid over een groot aantal geslachten. Ook het geslacht *Xerocomus* (fluweelboleten) is opgesplitst in diverse andere geslachten waaronder *Xerocomellus*, *Hortiboletus* en *Imleria*. Boleten vormen *ectomycorrhiza* met loof- en naaldbomen.

Rode boleet

Blozende fluweelboleet met in de steelvoet oranjevlekjes

Voor het determineren van boleten is het vaak noodzakelijk om een lengtedoorsnede te maken. De kleuren en verkleuringen die je te zien kunt krijgen, zijn vaak karakteristiek voor een soort of een groep van soorten, zoals intensieve blauwverkleuring bij diverse heksenboleten. De Rode boleet en de Blozende fluweelboleet laten oranje vlekjes zien in de steelvoet, mits die niet door rotting of vraat is aangetast.

De Wortelende boleet - bij Eik en Beuk- en de Fraaie roodnetboleet - bij Eik - groeien op kleiige grond. De Kaneelboleet werd op diverse plaatsen in een zandige berm onder Eik aangetroffen. Het Gewoon eekhoortjesbrood werd eveneens op diverse plaatsen aangetroffen, zowel op zand als klei.

Wortelende boleet

Fraaie roodnetboleet

Kaneelboleet

Diverse paddenstoelen

Naast de hiervoor besproken soortgroepen werden ook andere soorten paddenstoelen in de bermen aangetroffen, waaronder de Grote molenaar (met sterke meelgeur), de Kleine viltinktzwam en de Breedplaatstreephoed. De laatste soort vormt *rhizomen*: witte wortelvormige uitlopers aan de steelvoet (zie liggende exemplaar op foto).

Grote molenaar

Kleine viltinktzwam

Breedplaatstreephoed

Ook werd een enkel exemplaar van de Bitterzoete melkzwam (onder Beuk met niet verkleurende witte melk en een lichtbittere smaak) aangetroffen.

Bitterzoete melkzwam

Houtzwammen

Langs de weg waar ik woon staan nogal wat bomen die zijn aangetast door houtzwammen waaronder diverse *Ganoderma's* zoals Dikrandtonderzwam en Harslakzwam. Vooral de laatste is berucht in Wageningen vanwege een ongeval in 2017 tijdens een storm waarbij een door een Harslakzwam aangetaste Moereseik als een lucifershoutje omver werd geblazen. Een passerende fietsster is daarbij ternauwernood aan de dood ontsnapt: haar fiets lag aardig in de kreukels maar de fietsster zelf kwam er met lichte verwondingen vanaf.

Op diverse plaatsen in Wageningen zie je thans

nieuwe vruchtlichamen ontstaan op aangetaste bomen. Op de foto een door de Harslakzwam aangetaste Moereseik vlakbij de plaats waar in 2017 een Moereseik sneuvelde.

Langs de weg staan hier ook veel robinia's (*Robinia pseudoacacia*) ook wel Valse acacia genoemd, die zijn aangetast door de Zwavelzwam. Jaarlijks verschijnen er wel vruchtlichamen - soms zelfs in meerdere vluchten - van de Zwavelzwam, maar dit jaar heb ik ze nog niet gezien.

Harslakzwam aan de voet van een Moereseik

Meer weten over paddenstoelen?

Zou je graag meer willen weten wat er bij jou in de buurt of elders aan paddenstoelen groeit?

Weet je nog niet zoveel van paddenstoelen? Dan is deze cursus een aanrader: [opstapcursus](#)

Weet je al aardig wat van paddenstoelen? Dan is deze cursus wellicht wat je zoekt: [basiscursus](#)

Wil je meer weten over het determineren van russula's? Dan kun je hier meer [info](#) vinden.

Foto's Jan Knuiman

Vooruitblik

Paddenstoel van de Maand

De [PvdM](#) van augustus is de Gele aardappelbovist

Gele aardappelbovist (Henk Huijser)

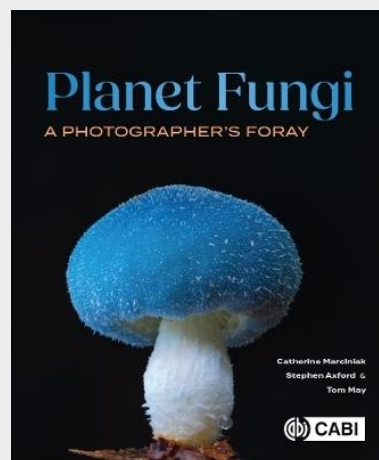
Media

VERWACHT (Augustus 2025)

Planet Fungi: A Photographer's Foray

Axford Stephen et al

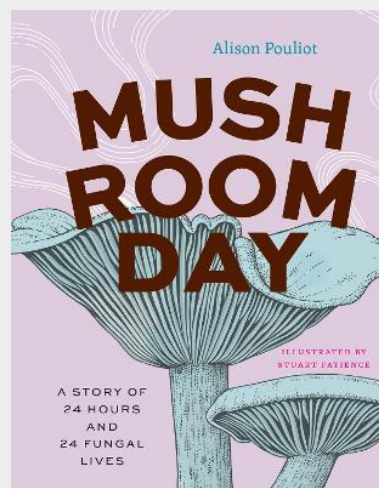
Dit boek is een lust voor het oog, met verbluffende beelden en baanbrekende verkenningen die de complexiteit van de schimmelbiologie en hun ecologische betekenis onthullen. Fotograaf Stephen Axford raakte geobsedeerd door het documenteren van het grotendeels onontdekte koninkrijk van de schimmels en legde samen met zijn partner, Catherine Marciniak, de schoonheid en diversiteit van schimmels vast in enkele van de meest afgelegen gebieden op aarde. [Meer informatie](#)

VERWACHT (Augustus 2025)

Mushroom Day: A Story of 24 Hours and 24 Fungal Lives Pouliot Alison (tekst) & Stuart Patience (ill.)

In dit boekje worden 24 paddenstoelen beschreven, elk op het uur van de dag waarop zij hun wonderlijkste leven leiden. Aan het einde van onze paddenstoelendag hebben we een glimp opgevangen van de diversiteit van dit unieke koninkrijk. Elk uur heeft kunstenaar Stuart Patience deze taferelen uitgebeeld met suggestieve pen- en inktillustraties. Een boekje voor iedereen die even wil stilstaan bij paddenstoelen. [Meer informatie](#)

Voor meer informatie over nieuwe of te verwachten boeken zie [Nieuwe paddenstoelenboeken](#) op de NMV-website.

Interessant nieuwtje of bijzondere vondst

Ben je een interessant nieuwtje op paddenstoelengebied tegengekomen of heb je misschien wel een bijzondere vondst gedaan? Neem dan even contact met ons op door een email te sturen naar: [redactie](#) [journaal](#)

Excursies

Een overzicht van excursies in de komende periode kun je [hier](#) vinden.

Colofon

Het Maandjournaal Paddenstoelen is een digitale uitgave van de Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV) en biedt een terugblik op het nieuws op paddenstoelengebied van de afgelopen maand en te verwachten gebeurtenissen van de komende maand. De redactie is in handen van Carolien Reindertsen en Jan Knuiman. Iedereen kan een gratis abonnement nemen op deze NMV-uitgave en dit ook weer opzeggen door een email te sturen naar: [abonnement](#)

Disclaimer

Deze NMV-uitgave is met grote zorg samengesteld. Desondanks kunnen er geen garanties gegeven worden met betrekking tot de volledigheid, juistheid of actualiteit van de gegeven informatie in deze uitgave. De NMV of de redactie van deze uitgave kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van deze informatie of voor de gevolgen van het gebruik daarvan. Aan de gegevens, zoals die in deze uitgave worden weergegeven, kunnen geen rechten worden ontleend.